

"Barrionuevo vo

L'advocat Miguel Castells representa les famílies d'algunes víctimes dels GAL, com les del cas del Monbar, reobert ara després de les declaracions d'Amedo i Domínguez.

X Castells és tot un veterà en la lluita per l'aclariment dels crims atribuïts a la "guerra bruta" de l'estat contra ETA. Defensor de presos polítics en els anys 60, només va abandonar la seua tasca professional durant el període en què va ser triat senador per la coalició Herri Batasuna. El 1985 va aconseguir que l'Audiència Provincial de Sant Sebastià condemnara Manuel Ballesteros a tres anys de suspensió de sou i una multa de 100.000 pessetes. Ballesteros era el màxim responsable del Mando Único de la Lucha Contraterrorista (MULC) quan, el 1980, un grup de mercenaris va metrallar el bar Hendayais, a la localitat d'Hendaia. Ballesteros es va negar a facilitar a la justícia els noms dels responsables de l'atemptat, que van travessar la frontera perseguits per policies francesos. Condemnat primer, va ser absolt després al Tribunal Suprem, que opinà que Ballesteros no actuava de mala fe quan va anteposar els interessos de la xarxa contraterrorista als de l'administració. "Després —comenta Castells— el vam acusar de prevaricació perquè va deixar anar voluntàriament els autors de l'atemptat i el procés s'ha repetit. Va ser condemnat a Sant Sebastià i fa vint dies absolt al Suprem. Si Amedo haguera parlat abans, no crec que el Suprem s'haguera atrevit a dictar una sentència com aquesta".

—En el 1985 el Tribunal va aduir que Manuel Ballesteros havia actuat de bona fe, creu que ara Amedo actua de bona fe, creu en els seus motius de "penediment"?

—No, en absolut. Amedo i Domínguez simplement es defensen seguint les possibilitats de l'article 57 bis, que beneficia els qui col·laboren amb la justícia. No diran ni una paraula de menys ni una de més fora d'aquesta línia.

—Però ells apareixen en altres casos pels quals no se'ls ha jutjat.

—Hi ha el tema de l'atemptat al Monbar (comès pels GAL a l'octubre del 1985 a Hendaia, amb quatre morts). D'aquest tema, no se'n parla gens, però el sumari s'ha reobert, i això ja és positiu. Ara bé, insistesc, Amedo parlarà només per defensar-se. Evitaran altres temes tret que els interesse aportar noves dades per tal de fer més evident el seu afany de "col·laborar efi-

caçment amb la justícia". Han canviat de línia i han canviat d'advocat. Abans la línia era callar i ara parlen, però els objectius són de benefici personal, basant-se en l'article 57 bis.

—Qui sembla que no ha canviat de línia és el ministre Barrionuevo, que continua fent causa comuna amb els nous detinguts.

—En el judici anterior, ara no recorde si va ser en declaracions a la premsa o en el mateix procés judicial, va alabar Amedo i Domínguez; digué que estaven injustament en presó. Ara fa el mateix amb Sancristóbal, però abans ja ho havia fet amb Amedo i Domínguez, dues persones que, evidentment, no eren innocents, que no sols van ser condemnats, sinó que també van reconèixer la seua culpabilitat i, per tant, són també confesos. Fa la impressió que Barrionuevo té un interès molt personal en el cas.

—Ell ha manifestat públicament el seu interès per declarar.

—Ell vol declarar per llevar l'assumpte de mans de Garzón, vol fugir d'ell, perquè de moment porta el tema amb independència. Barrionuevo vol apartar-lo del cas, vol provar sort amb un altre jutge. Vol que l'inculpen i, com que és persona aforada, hauria de parlar davant un jutge del Tribunal Suprem. Un jutge a qui arribaria el cas com a nou. Canviar té dos avantatges, el primer, el coneixement del tema: Garzón el domina molt bé i és un cas summament complex i llarg, només per llegir-se el tema amb tot el volum de documentació, un nou jutge necessitaria molt de temps; i el segon, que Garzón actua amb una imparcialitat manifesta, i Barrionuevo vol que això canvie de mans.

—L'opinió pública no dubta ara a acusar el Govern espanyol com a responsable i instigador dels GAL, però vostè ja fa molt de temps que va indicar que existia aquesta connexió.

—Jo tornaria a dir una cosa que ja vaig dir en el 79, que aquesta mena d'actuacions existeixen a Espanya des que jo tinc ús de raó, ús de raó política, amb Franco i després. S'estan cometent crims d'estat. Jo el 1979 vaig publicar un article en la revista *Punto y hora* en què denunciava aquesta situació i donava dades sobre crims, uns amb morts i altres amb ferits greus. Esmentava les activitats de grups estrangers, vinculats amb l'extrema dreta, com el comando Mussolini, que actuaven com peix en l'aigua,

"Barrionuevo vol apartar Garzón del cas, vol provar sort amb un altre jutge. Vol que l'inculpen i, com que és persona aforada, hauria de parlar davant un jutge del Tribunal Suprem. Un jutge a qui li arribaria el cas com a nou."

fugir de Garzón"

ARXIU

amb un armament sofisticat i amb total impunitat en un medi com el País Basc que, en principi, els era totalment advers. Això implicava que tenien un suport, i a més, durant tot el temps d'actuació d'aquests grups no es va detenir a ningú, a excepció de Zabala i Iturrilbe (condemnat a 231 anys de presó per set assassinats com a integrants del Batallón Vasco-Espanol), que ho feren tan malament que no tenien un altre remei que detenir-los. Només podia arribar a una conclusió: que darrere d'aquests casos hi ha el Govern. En aquell moment jo era senador per HB; em van dur davant el Suprem, que em va condemnar a un any per aquell article. Vaig recórrer davant el Constitucional, que es va rentar les mans i vaig haver d'arribar a Estrasburg, que condemnà l'estat per violar el dret a la llibertat d'expressió i va reconèixer que amagava dades que podien provar les meues acusacions.

—*El procés d'ensorrament del Govern del PSOE ha servit perquè esclate la polèmica?*

—Evidentment hi ha una pèrdua de força del partit socialista i un interès per part de l'oposició d'aprofitar el tema, amb un PNB que s'hi ha apuntat i un PP que no ha tingut més remei que enganxar-se al carro.

—*Aleshores, hi ha alguna cosa més a banda d'una venjança per part d'Amedo i Domínguez, com diu Barrionuevo?*

—Com he dit, busquen el seu benefici. Els condemnaren a 108 anys de presó encara que els havien garantit una impunitat: vosaltres trieu aquesta línia de defensa i nosaltres us garantim una bona eixida, bé evitant que isquen proves en la vostra acusació o bé, si us condemnen, amb un indult. És a dir, els van prometre una contraprestació a canvi d'un silenci. Però han passat sis anys a la presó i si no s'hagueren acollit a la figura del penedit, haurien hagut de continuar anant-hi a dormir. Ja no confien en promeses a canvi de privilegis amb l'agreujant que qui feia abans les promeses era un govern fort i el que les pot fer ara no. Amedo i Domínguez saben que en les pròximes eleccions tot pot canviar i han decidit canviar d'estratègia.

—*Com es pot entendre l'actitud del Partit Popular en aquest cas? Ara Aznar exigeix que s'aclassesquen les responsabilitats del Govern, sembla que ha oblidat les converses de Fraga i González de febrer del 1984, que, de fet, es convertiren en un pacte de silenci.*

—Efectivament, hi ha aquestes converses i hi ha també la guerra bruta i els crims d'estat comesos abans que arribara el PSOE al poder. En aquest sentit, és molt important la conversa mantinguda en el darrer sopar entre González i Aznar, que tot fa pensar que era per parlar dels GAL. Però, si no he llegit malament, va ser a casa del president del tribunal constitucional, i jo em pregunto: què pinta ací el president del tribunal constitucional? Això fa pensar.

—*En quins termes pogué desenvolupar-se la conversa?*

—Hi és clau el paper de Barrionuevo. Aznar pot pretendre que Barrionuevo es creme. Salvaguardar la imatge de Felipe i el prestigi d'Espanya a l'estranger, però no el de Barrionuevo. González no pot exigir, té les de perdre perquè si recorda a Aznar que Fraga li va dir que endavant, Aznar pot dir que ell no en té cap prova, i si amenaça amb estirar de la manta i traure a la llum tots els crims d'estat de l'època de la UCD, el PP es pot rentar les mans perquè les sigles són diferents.

—*Creu que ara sí que s'arribarà a la X de Garzón, al responsable últim dels GAL?*

—Per mi, Amedo i Domínguez eren elements de l'escalafó baix dels GAL. Es podrà arribar un esglaó, o dos, més amunt? Jo crec que sí. Però sense un canvi radical de les estructures de l'estat, crec que no es podrà arribar a les últimes responsabilitats.

Jordi Sebastià